

Květenství

= soubor květů na jednom stonku (ne soubor všech květů na rostlině)

- klasifikace podle větvení na dva základní typy
 - o květenství **hroznovitá** (racemózní) – **monopodiální** větvení (vzrostlý vrchol neustále dorůstá, květní stopky jej nepřevyšují)
 - o květenství **vrcholičnatá** (cymózní) – **sympodiální** větvení (vzrostlý vrchol ukončuje růst, postranní větve jej přerůstají)
- podle stupně větvení rozlišujeme květenství
 - o **jednoduchá** – podle jednoduchého stavebního plánu, z úžlabí listenů vyrůstají květní stopky nesoucí jednotlivé květy
 - o **složená** – z úžlabí listenů vyrůstají dílčí květenství

Hroznovitá květenství

- **hrozen** – běžný typ květenství, rozkvétá odspodu nahoru (jak se postupně zakládají květy), květní stopky jsou často podepřené listenem
- **klas** – odvozený od hroznů, květy jsou přisedlé (bez květních stopek), listeny obvykle chybí
- **klásek** – charakteristické květenství trav, vzniklé silnou redukcí klasu. Je podepřen jedním nebo dvěma listeny (**pleva**), jednotlivé květy klásku vyrůstají v úžlabí listence (**plucha**, často zakončená osinou), dalším útvarem v květenství je **pluška** (zřejmě dva srostlé lístky vnějšího kruhu okvětí a dvě **plenky** (lístky vnitřního kruhu okvětí))
- **jehněda** – chabé větveno květenství (ohýbá se dolů), opadáva vcelku, typické pro listnaté dřeviny opylované větrem, často obsahuje jednopohlavné květy
- **palice** – květenství se ztlustlým větvenem, květy přisedlé hustě vedle sebe, někdy je celé květenství podepřeno útvarem listenového původu – **toulcem**
- **hlávka** (strboul) – zkrácené a rozšířené větveno, květy přisedlé nebo krátce stopkaté, existuje i hlávka vrcholičnatá, lze rozlišit podle rozkvétání, hroznovitá hlávka rozkvétá odspodu nahoru (jako hrozen)
- **lata** – složené květenství – hrozen hroznů – opakovaně větvený hrozen, běžné květenství
- **chocholík** – květní stopky jsou prodloužené, květy se dostávají do jedné roviny, rozkvétá od obvodu směrem do středu
 - o častější je **složený chocholík** (chocholičnatá lata, kytka) – v místě květů je další květenství (např. úbor)
- **okolík** – větveno květenství je zkrácené, květy zdánlivě vyrůstají z jednoho místa, jednoduchý okolík je poměrně vzácný typ
 - o častější je **složený okolík** (v místě květů jsou další okolíky, listeny pod celým květenstvím tvoří tzv. **obal**, listeny pod koncovými okolíčky jsou tzv. **obalíčky**)

- **úbor** – vřeteno květenství je zkrácené a rozšířené, vytváří **lůžko**, na spodní straně lůžka úboru vyrůstají listeny, jejich soubor tvoří **zákrov**; květenství rozkvétá zvnějšku dovnitř, květy jsou uspořádané ve spirále; v úboru hvězdnicovitých se mohou vyskytovat dva typy květů – **jazykovité** a **trubkovité**

Vrcholičnatá květenství

- **vrcholík** – jednoduchý mnohoramenný vrcholík – hypotetické květenství, z přírody neznáme
 - o složený **mnohoramenný vrcholík** – rozkvétá od středu směrem ven (naopak než u hroznu), postranní větévky vyrůstají v úžlabí střídavých listenů
 - o jsou-li květy vrcholíku téměř přisedlé, vzniká **klubko** (klubíčko)
- **kružel** – květní stopky vychází téměř z jednoho místa a jsou nestejně dlouhé
- **vrcholičnatá lata** – vzhledem velmi podobná chocholičnaté latě, špatně se rozlišují, tento typ je vzácnější
- **vidlan** (dvouramenný vrcholík, dichasium) – v úžlabí dvou vstřícných listenů vyrůstají dvě větve přerůstající prostřední větev, často se dále vidličnatě větví, vřeteno je obvykle zakončeno centrálním květem
- **svazeček** – velmi shloučený vidlan
- **lichopřeslen** – dva vstřícné zkrácené dvouramenné vrcholíky s nahloučenými květy (zdánlivě v přeslenu), vyrůstají v úžlabí dvou vstřícných listenů
- **hlávka** (strboul) – od hlávky hroznovité odlišíme podle rozkvétání – nejprve rozkvétá okraj, potom střed a nakonec květy mezi nimi
- **jednoramenný vrcholík** (monochasium) – „ $\frac{1}{2}$ vidlanu“, ze dvou postranních větví se vyvíjí pouze jedna, roste přibližně ve směru potlačeného původního stonku; rozlišujeme 4 typy
 - o **srpek** – květní stopky se vyvíjí na jedné straně a v jedné rovině, listeny jsou na protější straně stonku
 - o **vějířek** – květy v jedné rovině, květní stopky se zakládají střídavě nalevo a napravo v úžlabí listenu, vzácný typ květenství
 - o **vijan** – květní stopky neleží v jedné rovině s osou květenství a zakládají se střídavě na obou stranách, vřeteno je spirálně stočené
 - o **šroubel** – vřeteno květenství je šroubovitě stočené, květní stopky jsou vždy na stejné straně, listeny na protilehlé

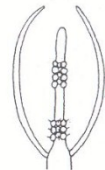
hrozen

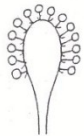
klas

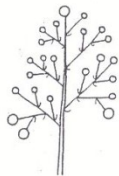
jehněda

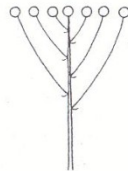
palice

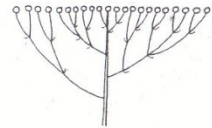
hlávka

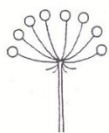
lata

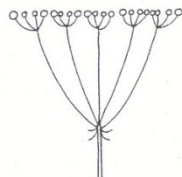
chocholík

chocholičnatá lata

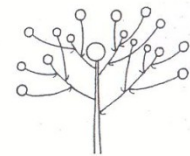
okolík

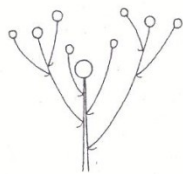
složený okolík

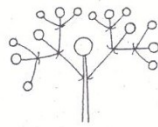
úbor

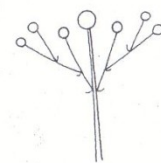
mnohoramenný
vrcholík

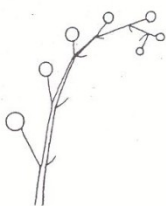
kružel

vidlan

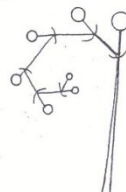
lichopřeslen

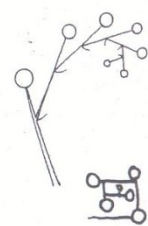
srpek

vějířek

vijan

šroubel